

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

සමාසහිත නිපුණතා සංවර්ධන අරමුදල් සමාගමේ 2023 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

සමාගමේ 2023 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුෂ්ඝන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ භූරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සමාගම සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම රු.	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2008 අංක 10 දරන මුද්දර ගාස්තු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත (සංශෝධිත)	සමාගමේ සේවකයන්ට ගෙවන ලද වැටුපෙන් මුද්දර ගාස්තු අඩු කර නොතිබුණි.	විගණන කමිටු රැස්වීමේ නිර්දේශය ලැබීමෙන් පසු, සමාගම ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ සිදු කරනු ලබන බව.	පනතේ විධිවිධාන අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ ආයතනික පාලනය සහ මෙහෙයුම් අත්පොත පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ වක්‍රලේඛය			
(i) මෙහෙයුම් අත්පොතේ පරිච්ඡේද 3.2(i)	දීමනා, දිරි දීමනා ගෙවීම් සහ අනෙකුත් මූල්‍යාධාර ගෙවීම් සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු වුවද, දුම්රිය වාර ප්‍රවේශපත්‍ර මිලදී ගැනීම, දිරි දීමනා ගෙවීම් සහ සේවකයින්ගේ ජීවිත රක්ෂණ දායකත්වය සඳහා පිළිවෙලින් රු.283,906ක්, රු.675,000ක් සහ රු.119,000ක් එසේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව වැය කර ඇති බව විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.	සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත මෙම ගෙවීම් සිදු කරනු ලබන අතර මෙම පහසුකම සේවකයින් අභිප්‍රේරණය කිරීමට උපකාරී වන බව.	වක්‍රලේඛයට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයේ මාර්ගෝපදේශ 4.2(ඌ)	යම් වර්ෂයක් තුළ අවම වශයෙන් විගණන කමිටු රැස්වීම් 04ක් පැවැත්විය යුතු වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගම විසින් එක් රැස්වීමක් පමණක් පවත්වා තිබුණි.	විගණන කමිටු රැස්වීම පැවැත්වීමට සියලු කටයුතු සුදානම් කර තිබූ නමුත් කමිටු සාමාජිකයින් කිහිප දෙනෙකුට ඊට සහභාගී විය නොහැකි බව දන්වා තිබුණු බව.	මාර්ගෝපදේශ වලට අනුකූල විය යුතුය.

1.6.1 ලැබියයුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.2 ලැබිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2023 මාර්තු 31 දිනට වෙළඳණයගැතියන්ගේ මුළු ශේෂය රු.16,383,978ක් වූ අතර ඉන් සියයට 80ක ප්‍රතිශතයක් වසරකට වැඩි කාලයක සිට අය කිරීමකින් තොරව හිඟව පැවතුණි.	අපි පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ ශේෂ අය කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	දීර්ඝකාලීන හිඟ ශේෂ ප්‍රමාදයකින් තොරව අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2. ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2023 මාර්තු 31 දිනට වූ ණය හිමියන් වසර 04 කට වැඩි කාලයක සිට නිරවුල් නොවී පැවතුණි.	එම ශේෂයන් බැංකු ජංගම ගිණුමට සෘජු තැන්පතුවක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එම ශේෂයන් පැහැදිලිව හඳුනා ගැනීමෙන් පසු අනාගතයේදී මෙම ගැටළුව විසඳීමට සමාගම විසින් කටයුතු කරනු ලබන බව.	එම ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට හෝ පියවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 මූල්‍ය කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2015 සහ 2017 වසර තුළ බැංකු ජංගම ගිණුමක තැන්පත් කර තිබූ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ එකතුව රු.72,500ක් වූ චෙක්පත් 04ක් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.	උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් 04 හඳුනා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් තොරතුරු සමාගමේ නොමැති අතර, මෙම කාරණය සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ විගණන කමිටු රැස්වීමේදී සාකච්ඡා කර ඇත. මෙම උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් පැහැදිලිව හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව, සමාගම මෙම ගැටළුව විසඳීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලබන බව.	උපලබ්ධි නොවීමට හේතු සොයා බලා ඒ අනුව කටයුතු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ආ) පසුගිය වසර කිහිපයක සිට අක්‍රීය බැංකු ජංගම ගිණුමක පැවති රු.161,076 ක මුදල ඵලදායී ලෙස යෙදවීමට ක්‍රියාමාර්ග රඳවාගෙන තිබුණි.	සමාගම මේ සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් සහ විගණන කමිටු රැස්වීමේදී සාකච්ඡා කර ඇති අතර ඉදිරියේදී මෙම ගැටළුව විසඳීමට කටයුතු කරනු ලබන බව.	ගිණුම සක්‍රීය කිරීමට හෝ වසා දැමීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.28,591,322 ලාභයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධව ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු.6,029,713 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.34,621,035 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පුහුණු වැඩසටහන් ආදායම සහ පොලී ආදායම පිළිවෙලින් රු.16,399,420 කින් සහ රු.24,236,437 කින් වැඩි වීම මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතම පෙර වර්ෂය සමඟ හා සසඳන විට වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය විශ්ලේෂණය කර පහත දැක්වේ.

විස්තරය	2022/2023 වසර සඳහා රු.	2021/2022 වසර සඳහා රු.	විචලතාවය (වාසිදායක(අවාසිදායක)) රු.	ප්‍රතිශතය %
<u>ආදායම</u>				
අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ආදායම	18,616,720	21,421,100	(2,804,380)	13
රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය වැඩසටහන් ආදායම	21,562,000	2,358,200	19,203,800	814
පොලී ආදායම	31,621,839	7,385,402	24,236,437	328
<u>වියදම්</u>				
සෘජු පිරිවැය	6,686,429	4,683,247	(2,003,182)	43

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණ ද කරනු ලැබේ

- (i) රාජ්‍ය පුද්ගලික හවුල්කාරිත්ව වැඩසටහන් යටතේ දැනට පවතින වැඩසටහන් 5 විධිමත් කිරීම හේතුවෙන් එක් වැඩසටහනකට රු.1,000,000ක් බැගින් ප්‍රචාරණ සහ ප්‍රවර්ධන ගාස්තු අය කිරීම සහ සහතික පත් ගාස්තු සහ නිකුත් කරන ලද සහතික සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම හේතුවෙන් ආදායම විශාල ලෙස ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (ii) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී ස්ථාවර තැන්පතු සහ ඇමතුම් තැන්පතු ආදියෙහි ආයෝජනය කර ඇති රු.179,990,913 ක කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ආයෝජන මත සමාගම රු.31,694,289 ක ශුද්ධ පොලී ආදායමක් උපයා තිබුණි. මෙම ශුද්ධ පොලී ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා උපයාගත් රු.31,699,608 බදු පෙර ලාභයෙන් සියයට 99.98ක් නියෝජනය කරනු ලැබේ. මේ අතර, මෙම අතිරික්ත මුදල් සමාගමේ ප්‍රධාන අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා යෙදවීමට සමාගම විසින් අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.
- (iii) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සම්පත් දායක ගාස්තු සහ ඉන්ධන, තැපැල් ගාස්තු, සංග්‍රහ වියදම්, ප්‍රචාරණ වියදම් යනාදිය ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් සෘජු පිරිවැය සියයට 43 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.